

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 7P/28/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713216981
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Bálintová
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2014:6713216981.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou JUDr. Zuzanou Bálintovou vo veci starostlivosti o maloletého Q. S., C.. XX. X. XXXX, maloletej A.C. S., C.. XX. X. XXXX, maloletej D. S., C.. X. X. XXXX, maloletého B. S., C.. XX. X. XXXX, všetky deti trvale toho času v Detskom domove N., I. XXX, maloleté deti zastúpené Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen, oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Zvolen, deti rodičov matky Q. I., C.. XX. X. XXXX, D. S. H., M. S. T., X. XXXX/XX a otca B. S., C.. XX. X. XXXX, D. S. H., H. XX, M. S. T., X. XXXX/XX, maloletej C. L., C.. XX. X. XXXX, maloletého C. L., C.. X. X. XXXX, maloletej A.Ó. L., C.. XX. X. XXXX, maloleté deti zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ako opatrovníkom, všetky deti toho času v Detskom domove N., I. Y., deti rodičov matky Q. I., C.. XX. X. XXXX, D. S. H., M. S. T., X. XXXX/XX a otca I. L.N., C.. XX. X. XXXX, D. S. O. Č.. X, toho času vo výkone trestu odňatia slobody U., Q.L. X, maloletého X. I., C.. XX. XX. XXXX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Zvolen ako opatrovníkom, dieťa matky Q. I., C.. XX. X. XXXX, D. S. H., M. S. T., X. XXXX/XX, otec neuvedený, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e u maloletého Q. S., C.. XX. X. XXXX, maloletej A. S., C.. XX. X. XXXX, maloletej D. S., C.. X. X. XXXX, maloletého B. S., C.. XX. X. XXXX, maloletej C. L., C.. XX. X. XXXX, maloletého C. L., C.. X. X. XXXX, maloletej A. L., C.. XX. X. XXXX a maloletého X. I., C.. XX. XX. XXXX ústavnú starostlivosť v Detskom Domove N., I. XXX.

Matka detí Q. I., C.. XX. X. XXXX a otec detí B. S., C.. XX. X. XXXX sú p o v i n n í prispievať na výživu maloletého Q. S., maloletej A. S., maloletej D. S. a maloletého B. S. každý po 30 % zo sumy životného minima na každé z nezaopatrených nepľnoletých detí od právoplatnosti rozsudku, vždy do 15.-teho dňa v mesiaci vopred na účet Detského domova N., I. XXX.

Matka detí Q. I., C.. XX. X. XXXX a otec detí I. L., C.. XX. X. XXXX sú p o v i n n í prispievať na výživu maloletej C. L., maloletého C. L., maloletej A. L. každý po 30 % zo sumy životného minima na každé z nezaopatrených nepľnoletých detí od právoplatnosti rozsudku, vždy do 15.-teho dňa v mesiaci vopred do na účet Detského domova N., I. XXX.

Matka maloletého Q. I., C.. XX. X. XXXX je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého X. I.X., C.. XX. XX. XXXX 30 % zo sumy životného minima od právoplatnosti rozsudku, splatných vždy do 15.-teho dňa v mesiaci vopred na účet Detského domova N., I. XXX.

Ani jeden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Zvolen podali podnet na začatie konania vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti maloletých detí S.J. Q., A., D. X. B., maloletých detí L. C., C. X. A. a maloletého X. I. z toho dôvodu, že rodičia sa o maloleté deti riadne nestarajú a maloleté deti boli predbežným opatrením Okresného súdu Zvolen zverené do ústavnej starostlivosti v Detskom domove N., I. Č.. XXX.

Súd uznesením zo dňa 15. 10. 2013 z úradnej povinnosti podľa § 81 ods. 1 O.s.p. začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých detí bez návrhu.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, listinnými dôkazmi, spisom 5PPOm/11/2013 Okresného súdu Zvolen a zistil tento skutkový stav:

Zo spisu 5PPOm/11/2013 Okresného súdu Zvolen súd zistil, že uznesením číslo konania 5PPOm/11/2013 - 21 zo dňa 26. 8. 2013 boli umiestnené maloleté deti S. Q., A., D., B., maloleté deti L. C., C. X. A. a maloletý X. I. do starostlivosti Detského domova N., I. bezodkladne, nakoľko súd mal z predložených listinných dôkazov preukázané, že je naliehavé umiestnenie maloletých detí v ústavnej starostlivosti a je to v záujme maloletých detí. Matka ani otcovia detí nie sú schopní zabezpečiť im riadnu starostlivosť, matka v čase rozhodovania súdu požívala vo zvýšenej miere alkoholické nápoje a omamné látky, bola často nafetovaná, o deti sa nestarala, maloleté deti nemali zabezpečenú stravu, trpeli hladom, žobrali. Matka s nimi nechodila na preventívne lekárske prehliadky a svojím spôsobom života ohrozovala život, zdravie a mravnú výchovu detí. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 11. 2013.

Z výsluchu matky maloletých detí na pojednávaní súd zistil, že s nariadením ústavnej výchovy nesúhlasí, chce, aby jej boli zverené všetky maloleté deti do jej starostlivosti. Trvala na tom, že sa lieči na psychiatrii, neberie žiadne drogy, ani nepožíva alkoholické nápoje. Ako jej deti zobrali, priznala svoju chybu, lieči sa a plnila podľa jej vlastného presvedčenia všetky podmienky, ktoré im dala pani N., aby jej boli deti vrátené naspäť. Pokiaľ tvrdila pani N. opak, je podľa jej názoru na nich zasadnutá, lebo keď tam boli šetriť pomery iní, nezistili žiadne nedostatky. Kým boli deti u nej, nič im nechýbalo. Sama sa momentálne lieči na psychiatrii, berie lieky a uviedla, že s deťmi je v kontakte, tieto jej hovoria o tom, že ich v detskom domove šikanujú, nechcú byť v detskom domove a chcú ísť domov. Trvala tiež na tom, že deti majú vytvorené všetky podmienky pre riadnu výchovu. Majú svoje lôžka, pokúpili im hračky, oblečenia a dokážu sa o ne postarať. Býva u svojej matky, ktorá súhlasí s tým, aby u nej bývala aj naďalej aj s druhom B. S. a všetkými maloletými deťmi. Ľutuje, čo doteraz urobila a čo bolo dôvodom toho, že jej deti zobrali. Žiadne lieky, ani alkohol nepožíva a ani ho nepotrebuje.

Otec maloletých detí B. S. nesúhlasil s nariadením ústavnej výchovy u všetkých detí, teda u všetkých 8 detí, ktoré berie ako svoje deti, keďže ich vychovával s družkou. Ľutuje, čo sa stalo a uznáva, že predtým deti zanedbávali, teraz sa chce o ne postarať do budúcnosti a trvá na tom, že sa už takáto situácia opakovať nebude. Chce pomáhať svojej družke, matke detí, vychovávať deti, starať sa o ne a bude sa tiež snažiť, aby nepožívala alkoholické nápoje. Svoje deti má rád. Nie je zamestnaný, poberá len sociálku, ale snaží sa zabezpečiť finančné prostriedky pre rodinu tak, že keď je nejaká brigáda, ide si rád zarobiť a keď nie je brigáda, zbiera železo a iné, ktoré predáva, aby aspoň nejaké euro do rodiny priniesol. Trval na tom, že splnili všetky podmienky, ktoré im dali z úradu na vrátenie detí. Nevie, aké podmienky by ešte mali splniť, byť vymaľovali, zateplili, každé z detí má svoju postieľku, majú skrine, nevie, čo sa od nich ešte žiada. Je pravda, že treba chodbu ešte vymaľovať. V prípade, ak matka detí nastúpi do výkonu trestu odňatia slobody, bude sa o všetky maloleté starať on.

Otec maloletých detí L. C., C. X. A. uviedol, že súhlasí s tým, aby nad maloletými deťmi bola vykonávaná ústavná starostlivosť. Je v kontakte s najstaršou dcérou, takže má vedomosť, že si deti v domove ako-tak zvykli. Má v pláne po prepustení z výkonu trestu požiadať o zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti, nakoľko si chce nájsť stabilné zamestnanie a riadne sa o vlastné deti starať. Má vedomosť o tom, že matka detí viedla záhaľčivý život a nadmerne požívala alkoholické nápoje a omamné látky. Zanedbávala starostlivosť o deti a staršiu dcéru ani nepúšťala do školy. S matkou detí nie je v kontakte, preto sa nevie vyjadriť k spôsobu života, aký vedie v súčasnosti. Pred nástupom na výkon trestu nevedol s nikým spoločnú domácnosť, nikde nepracoval, bol dlhodobo nezamestnaný a poberal dávku v hmotnej núdzi vo výške 62,50 €. Predpokladaný výstup z výkonu trestu má 14. 5. 2014. Nevlastní žiadny majetok vyššej hodnoty, nemá žiadne úspory. S deťmi je v pravidelnom kontakte tak, že si píše listy s najstaršou dcérou

a ona ho informuje o mladších súrodencoch. Dlho deti nevidel. Žiadal, aby boli opätovne prešetrené pomery u matky detí, nemá problém s tým, aby jej boli deti vrátené do starostlivosti, pokiaľ sa u nej preukáže zmena pomerov, že už nefetuje a nepožíva alkohol a vedie domácnosť, v ktorej bude o deti dobre postarané.

Kolízna opatrovníčka trvala na písomnej podanej správe a doporučila nariadiť u detí ústavnú starostlivosť. Poukázala na to, že maloleté deti boli predbežným opatrením zverené do ústavnej starostlivosti Detského domova v N., kde sa aj v súčasnosti nachádzajú. Stalo sa tak z toho dôvodu, že rodičia deťom nezabezpečovali riadnu starostlivosť, matka detí požívala alkoholické nápoje a iné omamné látky a život detí bol ohrozený. V súčasnosti matka detí je nezamestnaná, bez príjmu, otec detí B. S. žije zo sociálnych dávok a otec detí L. žil ako bezdomovec, v súčasnosti sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Je pravdou, že rodičia sa snažia upraviť svoje pomery, je však potrebné na sanácii rodinného prostredia pracovať, pričom ich životný štýl v súčasnosti nie je dobrý. Rodičov maloletých detí doporučuje zaviazat' platením výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé maloleté dieťa zvlášť od právoplatnosti rozsudku.

Z listinných dôkazov súd ďalej zistil:

Zo spisu 2T/3/2014 Okresného súdu Zvolen súd zistil, že trestným rozkazom zo dňa 21. 1. 2014 bola uznaná Q. I., matka maloletých detí, vinná z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1, písm. b/ Trestného zákona, za čo bola odsúdená na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov nepodmienečne podľa § 48 ods. 2 Trestného zákona bola zaradená do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Bola uznaná vinnou za to, že v období najmenej dvoch rokov do 19. 8. 2013 v čase približne od 18.00 hod. do 23.00 hod. v predstaničných priestoroch Železničnej stanice H. - L. umožnila maloletej A. S., C.. XX. X. XXXX zdržiavať sa v spoločnosti osôb, ktoré požívali alkoholické a omamné látky a pod vplyvom týchto látok jej umožnila aj zdržiavať sa v opustenej budove za štvrtým nástupišťom Železničnej stanice H. - L., vydala opakované maloleté deti, ktoré má zverené ako matka do starostlivosti nebezpečenstvu spustnutia tým, že nadobudnú návyky smerujúce viesť záhaľčivý život, teda vydala z nedbanlivosti osoby mladšie ako 18 rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že im umožnila viesť záhaľčivý život. Proti trestnému rozkazu podala odsúdená odvolanie. V spise je pripojený spis 2T/27/2014, z ktorého zistil, že dňa 28. 2. 2014 bola podaná obžaloba voči Q. I.Á., že ako matka maloletého Q. S., C.. XX. X. XXXX nedôsledne pristupovala k výchove svojho dieťaťa, čím mu vytvorila podmienky na vznik nežiaducich návykov a sklonov v podobe záškoláctva, pričom maloletý Q. S., C.. XX. X. XXXX v školskom roku 2012-2013 v období od 1. 5. 2013 do 30. 6. 2013 vymeskal na Základnej škole B. U. XXXX/X A. H. spolu 185 neospravedlnených vyučovacích hodín, teda vydala z nedbanlivosti osobu mladšiu ako 18 rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že jej umožnila viesť záhaľčivý život. Tým spáchala prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1, písm. b/ Trestného zákona. Vec nie je právoplatne skončená.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zo dňa 13. 3. 2014 súd zistil, že boli opätovne prešetrené pomery na strane rodičov maloletých detí S.. Bolo zistené, že matka detí Q. I. Žije v spoločnej domácnosti s druhom a otcom detí B. S.. Rodičia sú nezamestnaní, nevidovaní na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen. Otec B. S. je poberateľom dávky v hmotnej núdzi v sume 62,50 €. Matka nepoberá dávku v hmotnej núdzi, aj v súčasnosti je bez príjmu z dôvodu, že nemá občiansky preukaz, ani finančné prostriedky na vybavenie nového preukazu a zaplatenie pokuty na OOPZ. Okrem nich v domácnosti žijú stará matka detí L. V., ktorá je na starobnom dôchodku. Rodina naďalej žije v rodinnom dome, ktorý nie je majetkovo vysporiadaný a prepísaný na starú matku L. V.. Matka s druhom užívajú dve menšie izby rodinného domu, kuchyňu obýva stará matka. Domácnosť nie je vybavená sociálnym zariadením, neďaleko domu je postavená latrína. Izby sú zariadené manželskou posteľou, staršími rozťahovacími gaučami, skriňou na oblečenie, písacím stolíkom, konferenčným stolíkom a obývacou stenou. V skrini sa nachádzalo uložené ošatenie pre maloleté deti, ktoré bolo zjavne nepostačujúce pre všetky maloleté deti. V jednej skrini v obývacej stene sa nachádzala nahádzaná detská obuv, v druhej skrini boli nahádzané vetrovky. Maloletý X. doteraz nemá zabezpečenú detskú posteľku a ani pre ostatné deti nie sú v domácnosti pripravené samostatné lôžka a posteľné prádlo. V čase šetrenia manželská posteľ nebola postlaná, na jednom gauči sa nachádzalo ošatenie a deka. Hygiena bývania je tiež nevyhovujúca. V spálni je na podlahe umiestnený koberec, ktorý je špinavý. Ani v jednej z miestností sa nenachádza vykurovacie zariadenie. Do spálne zo stropu preteká voda z dôvodu, že nemajú celú strechu pokrytú škridlou.

Elektrická energia zapojená nebola, chodba nebola upravená. V kúte sa nachádzali nahádzané drevené dosky, iný materiál a časť detskej postieľky. Stena domu z vonkajšej strany je puknutá, pravdepodobne pod vplyvom narušenej statiky domu. Domácnosť je odpojená od elektrickej energie a vody z dôvodu nedoplatkov. V minulosti užívali vodu z lesnej studničky, teraz za 7,- € mesačne nosia vodu od susedy. Od umiestnenia detí do detského domova rodičia domácnosť zariadili nábytkom, ktorý zakúpili, alebo dostali. Za súčasných podmienok je potrebné naďalej pracovať na sanácii rodinného prostredia. Z okolia bydliska matky je signalizované opätovné požívanie alkoholických nápojov. Matka bola rozhodnutím Okresného súdu Zvolen odsúdená k podmienenému trestu za ohrozovanie mravnej výchovy maloletého Q. a bolo začaté trestné stíhanie pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 v konaní 2T/3/2014. Maloleté deti sa na prostredie detského domova adaptovali pomerne dobre. Matka s deťmi udržiava telefonický kontakt. Otec detí udržiava telefonický kontakt s najstarším synom Q. S.. Hoci bola dohodnutá návšteva v detskom domove s matkou detí na 14. 2. 2014, matka do zariadenia neprišla a neoznámila dôvod jej neprítomnosti. Po umiestnení detí do detského domova bolo rodičom maloletých detí Q. I. X. B. S. doporučené absolvovať ústavnú protialkoholickú liečbu a liečbu drogových závislostí, čo matka razantne odmietla, pričom sa vyjadrila, že ona nie je závislá na alkohole a iných omamných látkach a takéto liečenie nepotrebuje. Aj keď sa matka s otcom detí snažili upraviť svoje bytové pomery, ich súčasný životný štýl je nevyhovujúci, nakoľko rodičia ani po umiestnení detí do detského domova nezmenili a neupravili súčasný spôsob života, čo deklarujú aj správy z Obecného úradu T. a oddelenia Železničnej polície PZ H., pričom matka je odsúdená k nepodmienečnému trestu a mala by nastúpiť do výkonu trestu.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, oddelenia pomoci v hmotnej núdzi súd zistil, že matka detí Q. I. X. I. L. nie sú v evidencii príjemcov v hmotnej núdzi. Otec detí B. S. je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi od 1. 8. 2010 vo výške 62,50 €.

Zo správy Obecného úradu T. súd zistil, že Q. I. je v obci prihlásená na prechodný pobyt. Doma sa zdržiava málo, má problémy so susedmi. Podľa ich vyjadrenia je často pod vplyvom alkoholu a iných návykových látok a vtedy je agresívna voči svojmu okoliu.

Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka H. súd zistil, že matka detí Q. I. ani otec detí I. L. nie sú evidovaní v registri poistencov Sociálnej poisťovne. Otec detí B. S. v súčasnosti nie je evidovaný v registri poistencov Sociálnej poisťovne. Posledná registrácia v roku 2010. Menovaný nepoberá dávku v nezamestnanosti.

Zo sociálnej správy o maloletých deťoch Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Zvolen súd zistil, že maloletý Q. bol na základe uznesenia Okresného súdu Zvolen, číslo konania 5PPOm/11/2013 - 21 zo dňa 26. 8. 2013 dočasne zverený do starostlivosti Detského domova N., I. Y. XXX z dôvodu, že matka ani otcovia detí neboli schopní zabezpečiť deťom riadnu starostlivosť. Maloletý bol do detského domova umiestnený spolu so siedmimi súrodencami. Počas pobytu v detskom domove sa veľmi ťažko prispôboval pravidlám a podmienkam detského domova. Bol veľmi tvrdohlavý, nedôverčivý, nerešpektoval vnútorné pravidlá detského domova, udelené zákazy. Na dohováranie a rozhovory nereagoval, odmietal spolupracovať, robil si po svojom. Mal drzé, vulgárne a agresívne správanie v domove pred deťmi aj vychovávateľmi. Opakovane chodil neskoro zo školy, túlal sa po N.. Utekal cez okno, fajčil napriek zákazu v priestoroch zariadenia, viackrát odišiel bezdôvodne zo školy utiekol z domova. Často sa vyhráždal a zastrášoval deti, že ich zbije. Vyhľadával konfliktné situácie, provokoval, bil sa, správal sa agresívne k okoliu, ubližoval deťom. Vyhráždal sa aj vychovávateľom, bezohľadne ničil majetok detského domova, školy a majetok ostatných detí. Často bol zapletený do drobných krádeží v domove. Nechcel sa učiť, nechcelo sa mu chodiť do školy. Na hodinách vyrušoval, nerešpektoval učiteľku, odvrával, miestami boli sťažnosti za drzé správanie, konflikty s učiteľmi a bol agresívny voči deťom. Predpokladajú, že ťažkosti v správaní sú do značnej miery podmienené Q. životnými skúsenosťami z rodinného prostredia, v ktorom bol odkázaný sám na seba a na to, aby si sám zabezpečoval svoje potreby.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ohľadom maloletej A. S. súd zistil, že maloletá bola tým istým rozhodnutím súdu spolu s ostatnými súrodencami zverená do starostlivosti Detského domova N., I. Y.. Bolo zistené, že maloletá A. sa na prostredie detského domova adaptovala s menšími problémami. Do detského domova prišla bez akýchkoľvek návykov. Postupne si osvojovala hygienické návyky, správne stolovanie. Od septembra 2013 nastúpila do prvého ročníka Základnej školy A. N., od

15. septembra vzhľadom na to, že jej bol doporučený odklad školskej dochádzky navštevuje materskú školu spolu s mladšími súrodencami. Na prostredie materskej školy si rýchlo zvykla, našla si kamarátky. V detskom domove sa spoločne hráva s mladšími súrodencami B., D. X. C.. K ostatným súrodencom nemá blízky vzťah. Adaptovala sa celkom dobre, nie je taká odmeraná a hanblivá. Na dohováranie, vysvetľovanie reaguje pozitívne, poslúchne, nechá si poradiť. Veľmi rada pomáha v kuchyni, rada maľuje, kreslí, hrá sa detské hry. Svoju matku nespomína, matka si ju nikdy nevydá k telefónu. Po zdravotnej stránke je v poriadku, neužíva žiadne lieky.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ohľadom maloletej D. S., ktorá bola umiestnená spolu s ostatnými súrodencami v Detskom domove N., I. súd zistil, že maloletá D. a maloletý B. S. navštevujú materskú školu v N.. Hoci spočiatku maloletá chodila do škôlky s plačom, adaptácia prebehla pomerne rýchlo v priebehu mesiaca. Na nové prostredie si rýchlo zvykla. V materskej škole sa vie hrať aj s ostatnými deťmi, prispôbiť sa, často hovorí o svojich nových kamarátoch. Za ten čas, čo je v škôlke sa naučila veľa básničiek, pesničiek, ktoré prezentuje v domove. Rýchlo sa učí a veľa si zapamätá. Po príchode do zariadenia bola silne naviazaná na najstaršiu sestru C., nechcela bez nej spať, ísť na WC, chodiť von. Odmietala pomoc iných detí a dospelých a v noci sa budila. Postupne sa prispôbovala, všetko bolo pre ňu nové. Napĺňaním jej potrieb materiálnych, hygienických, stravovacích si vychovávateľia získali jej dôveru. Maloletá je vo väčšine samostatná, čo sa týka obliekania, umývania, obúvania, pri hrách je vnímavá, rada sa hrá spoločenské hry, kreslí, modeluje, ale vyžaduje pri nich prítomnosť dospelého. Na rozdiel od B. je viac citlivejšia, bojácnejšia, vzťah k deťom a dospelým má len pri niektorých, menej je zhovorčivá. Zo zdravotného hľadiska je u nej odporúčané očné a logopedické vyšetrenie. Zúčastnila sa od 10. 2 do 24. 2. 2014 liečebného pobytu v Dolnom Smokovci, Šrobárov ústav detskej TaRCH.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ohľadom maloletého B. S., ktorý bol dočasne umiestnený spolu s ostatnými deťmi v Detskom domove N. súd zistil, že po príchode do zariadenia bol silne naviazaný na najstaršiu sestru C., nechcel bez nej spať, ísť na WC, umývať sa, chodiť na dvor, v noci sa budil. Postupne sa prispôboval. Na svoj vek je primerane vyspelý, má snahu učiť sa, má kladný vzťah k deťom a dospelým, je menej vytrvalý v náročnejších hrách. Vie sa prehrať s autičkami, legom, rád kreslí, modeluje z plastelíny a z cesta. Aj sa zúčastnil liečebného pobytu v Dolnom Smokovci, Šrobárov ústav detskej TaRCH od 10. 2. do 24. 2. 2014.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ohľadom maloletej C. L. súd zistil, že aj maloletá bola spolu s ostatnými súrodencami dočasne umiestnená v Detskom domove N., I.. Po príchode do detského domova prišla utiahnutá, veľká zodpovednosť za maloletých súrodencov bola na nej, pretože boli na ňu veľmi naviazaní. V priebehu mesiaca sa adaptovala, postupne odpúťavala od seba zodpovednosť za deti. Momentálne navštevuje 5. ročník Základnej školy v N.. Jej študijné vedomosti sú veľmi slabé, keďže nebola zvyknutá chodiť a dodržiavať pravidelnú školskú dochádzku. V škole sa snaží adaptovať, aj keď je ešte utiahnutejšia, svoju pozornosť si vie občas upútať pred spolužiakmi rozhadzovaním peračníka po triede, alebo vykrikovaním na hodine. Po príprave na vyučovanie sa nedokáže sústrediť na dané učivo, behá po skupine, robí všetko, čo nemá. Pripravuje sa samostatne, ale je potrebná kontrola, pretože si často nepíše domáce úlohy, poznámky. V školských potrebách má neporiadok, veľa vecí stráca, berie ostatným, má popísané zošity, vytrhané strany, je nútená všetko prepisovať. Úprava v zošite je len vtedy úhľadná, keď chce a donútená je k tomu. Sebaobslužné činnosti má osvojené, hygienické návyky sa snaží dodržiavať. O svoje osobné veci často nedbá, berie spodné prádlo a ponožky svojej sestry a deťom. V skrini máva často neporiadok, oblieka sa nevhodne, pretože je na svoj vek dosť vyspelá, predvádza sa tak pred chlapcami a upútať na seba pozornosť. Vzťah ku konkrétnym koničkom nemá, ale rada spieva. V speve je šikovná, občas svoj talent rozvíja medzi deťmi v sprche, dokonca aj v škole na hudobnej je ohodnotená dobrými známami. Je zručná pri všetkých domácich prácach, samostatná pri varení, vie si poradiť. Na poriadok vo svojom prostredí dbá, ale je potrebné často ju na to upozorňovať.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ohľadom maloletého C. L. súd zistil, že aj maloletý bol dočasne zverený do starostlivosti Detského domova N. I.. Po umiestnení maloletého bolo zistené, že od začiatku pobytu v detskom domove sa ťažšie prispôboval, chýbala mu voľnosť, prekážali mu pravidlá, vyhľadával konflikty. Jeho správanie bolo veľmi impulzívne, menil často nálady, bol výbušný, nervózny. Rozhádzala ho hocijaká maličkosť. Neznesol kritiku na svoju osobu. Vínú hádzal na iných, vykresľoval sa dobrom svetle, ťažko si priznával chybu. Mával zlé sny. Každý deň bol s niekým

v konflikte. Pri konfliktoch s rovesníkmi bol mimoriadne agresívny, vulgárne a opľzlo nadával, kričal, vyhrážal sa a bil. Bez problémov provokoval a púšťal sa do bitky aj so staršími deťmi. Najčastejšie bol v konflikte s bratom Q.. Keď bol izolovaný v izbe, kričal, vrieskal, opľzlo nadával, búchal päťami do steny, rozhadzoval nábytok, deky a veci. Keď bol zastavený dospelou osobou, búchal si hlavu o stenu, hrýzol si do ruky, trhal si vlasy, vyhrážal sa zabitím. Všetky konflikty končili záchvatmi zúrivosti, ktoré trvali niekedy 10-20 minút, po záchvate hneď zaspal. Keď vstal, správval sa, ako keby sa nič nestalo. V škole mal podobné problémy. Vyhľadával konflikty, bil sa so spolužiakmi, ubližoval dievčatám. Od 4. 11. do 19. 12. 2013 bol hospitalizovaný v Detskej psychiatickej nemocnici v Kremnici. Taktiež sa zúčastnil ako ostatní súrodenci liečebného pobytu Dolnom Smokovci, Šrobárov ústav detskej TaRCH od 27. 1. do 10. 2. 2014.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ohľadom maloletej A. L. súd zistil, že maloletá bola obdobne ako ostatní súrodenci dočasne zverená do starostlivosti Detského domova N.. Po jej umiestnení sa adaptovala, školský kolektív detí ju prijal, no pre rezervovanosť si kamarátku stále nenašla. Je žiačkou tretieho ročníka Základnej školy v N., dosahuje priemerné výsledky, k učeniu sa stavia záporne, nemá v ňom systém, chýba jej logické uvažovanie. Má nedostatky v čítaní a písaní, osvojovaní si učebnej látky. V priebehu pobytu v detskom domove nastal pokrok v písaní, píše úhľadnejšie, číta plynulejšie. Vie zreprodukovať obsah. Konverzácia prebieha na úrovni jej veku, rozpráva plynule a rýchlo, často maznavo. Najviac si rozumie so sestrou Valentínou, dospelých rešpektuje. Domov a matku spomína málo. Pri telefonickom kontakte matky sa do rozhovoru nezapája, len počúva a väčšinou odíde. Nedostatok pozornosti si kompenzuje žalovaním, trucovaním, plačom, prahne po uznaní a pochvale. Manuálna zručnosť je primeraná veku. Rada kreslí, hrá sa detské hry s bábikami, skladačkami. Po príchode do zariadenia bolo nutné, aby si osvojila hygienické návyky, vhodnosť obliekania, spolužitie v skupine. Nie je samostatná, potrebuje usmernenie, vedenie. Je prístupná novým možnostiam. Vzhľadom na nedostatočnú zdravotnú dokumentáciu bolo nutné urobiť preventívnu prehliadku, alergiológické vyšetrenie, je alergická na prach, roztoče, z potravín na mrkvu a citrusy. Zúčastnila sa aj ona týždenného liečebného pobytu v Dolnom Smokovci.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ohľadom maloletého X. I. súd zistil, že tento bol tak, ako ostatní súrodenci dočasne umiestnený v Detskom domove N.. Bol prijatý do Detského domova v zanedbanom stave, prišiel špinavý, zavšivavený, vyhladovaný, pil veľmi málo tekutín, veľmi sa bál cudzích ľudí a plakal. Starostlivosť o neho sa začala realizovať od prvého dňa v profesionálnej rodine. Na prostredie sa adaptoval s ťažkosťami, stále plakal, nedokázal sa ukludniť, bál sa tmy, samoty, nechcel spať, jesť. Biologická matka zanedbávala zdravotnú starostlivosť o neho, nenavštevovala poradňu, dieťa bolo podvýživnené, pri prijatí vážilo len 6375 gramov. Profesionálna matka hneď pri prevzatí maloletého do jej starostlivosti začala navštevovať detského lekára a absolvovať požadované očkovania. Pri kontrole dňa 10. 10. 2013 maloletý už vážil 8730 gramov, starostlivosť v profesionálnej rodine sa začala pozitívne odrážať aj na psychickom, fyzickom a sociálnom vývine. Nastal u neho pokrok, už sa dokáže sám postaviť, posadiť, sám si dokáže držať ručičkami fľašu, neplače, je spokojný, stále usmiaty. Profesionálna matka spolu s maloletým X. pravidelne navštevujú súrodencov, ktorí sú umiestnení v detskom domove. Súrodenci sa na maloletého veľmi tešia.

Zo správ, ktoré boli doručené úradu práce, sociálnych vecí a rodiny súd zistil, že matka na druhý deň po umiestnení detí do Detského domova A. N. sa snažila získať prostredníctvom telefonických rozhovoroch informácie o deťoch, ktoré jej boli poskytované a sú jej poskytované naďalej. Následne jej bola poskytnutá informácia o návštevách detí v zariadení, bolo dohodnuté s matkou detí, ako často môže sa s deťmi telefonicky kontaktovať, matka spočiatku nerešpektovala dohodu ohľadom telefonických rozhovorov s deťmi, niekedy volala aj niekoľkokrát za deň. Postupne sa frekvencia telefonických rozhovorov s deťmi začala minimalizovať, už nevolá tak často. Niekedy mali zamestnanci detského domova dojem, že volá pod vplyvom alkoholických nápojov, alebo omamných látok. Pri každom telefonáte so sociálnou pracovníčkou prisľúbila návštevu detského domova, ale do dnešného dňa ju nezrealizovala. Detský domov zaznamenal dve návštevy matky v zariadení, prvá dňa 5. 12. 2013 v priestoroch Detského domova N., kde prišla na návštevu matka detí, druh B. S. a stará matka L. V.. Stretnutie bolo emotívne na oboch stranách. Rodičia doniesli deťom plnú tašku sladkostí. Návšteva trvala dve hodiny, matka deťom prisľúbila ďalšiu návštevu počas vianočných sviatkov, sľub dodržala a návšteva sa zrealizovala 25. 12. 2013. Ďalšia návšteva sa mala zrealizovať 14. 2. 2014, kedy sa matka do zariadenia nedostavila. Aj keď sa snažila matka s druhom upraviť bytové pomery, ich súčasný životný štýl je nevyhovujúci, nakoľko ani po umiestnení detí do detského domova nezmenili a neupravili súčasný

spôsob života, pričom matke hrozí aj nástup do výkonu trestu. Vzhľadom na uvedené doporučili u všetkých maloletých detí nariadiť ústavnú starostlivosť a rodičom určiť primeranú vyživovaciu povinnosť.

Z výpisu z Ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra SR súd zistil, že matka detí bola viackrát postihnutá za rôzne priestupky, ktoré prejednával Obvodný úrad Zvolen. Matka sa dopustila priestupkov s tým, že sa zdržiavala vo vyhradenom priestore bez platného prepravného dokladu na Železničnej stanici H., ďalej porušila povinnosť chrániť občiansky preukaz pred zničením, poškodením, stratou a odcudzením, pri kontrole okolia Železničnej stanice neuposlúchla výzvu hliadky, aby sa upokojila, preukázala svoju totožnosť, uviedla, že preukaz totožnosti nemá. Ďalej na adrese X. XX A. T. dňa 19. 6. 2012 fyzicky napadla svoju sestru Y. V. tak, že ju uhryzla do palca pravej ruky, poškriabala na vnútornej strane predlaktia ľavej ruky a mala ju naháňať nožom, kričať, že ju zbije a dopichá nožom. Dňa 23. 5. 2012 vykrútila ruku B. L., chytila fľašu a buchla B. L. po hlave v starej krčme v T. Dňa 31. 7. 2012 napadla W. S., udierala ho do hrudníka a vulgárne mu nadávala. Dňa 30. 1. vzbudzovala verejné pohoršenie. Dňa 22. 4. 2013 sa dopustila priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Priestupkov sa dopustil aj jej druh B. S., keď dňa 26. 3. 2012 sa dopustil znečistenia verejného priestranstva v predstaničných priestoroch Železničnej stanice dňa, obdobne dňa 5. 9. 2012, dňa 2. 9. 2012 mal fyzicky napadnúť svoju družku Q. I.. Dňa 17. 12. 2012 verbálne napadol družku Q. I., vulgárne jej nadával. Dňa 22. 2. 2013 sa dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, obdobne dňa 4. 3. 2013, kedy neuposlúchol výzvu policajta, aby opustil priestor pre cestujúcu verejnosť, nakoľko nemal platný cestovný doklad, pričom požíval alkoholické nápoje a správal sa hlučne, dňa 11. 5. 2013 v byte A. H. C. Š. fyzicky napadol svoju družku, obdobne 15. 6. 2013 pod vplyvom alkoholu vulgárne nadával svojej družke Q. I., vyhrážal sa jej ublížením na zdraví. V priestupkovom konaní bol evidovaný aj otec detí I. L., ktorý sa dňa 17. 3. 2012 dopustil priestupku proti verejnému poriadku, vzbudzoval verejné pohoršenie tým, že fetoval na verejnosti, dňa 11. 7. 2012 fajčil na zakázanom mieste, dňa 22. 9. 2012 sa dopustil priestupku proti majetku, keď bol pristihnutý pri krádeži tovaru D. K., dňa 22. 2. 2013 znečistil verejné priestranstvo, dňa 23. 5. sa dopustil priestupku o dráhach, dňa 22. 4. 2013 priestupku proti verejnému poriadku v parku L. Š. pri vchode do obchodného centra K..

Zo správy Mestského úradu H. súd zistil, že rodičia maloletých detí Q. I. X. B. S. sú prihlásení k trvalému pobytu na adrese H. XXXX/XX, H..

Podľa správy Obce O. je I. L. prihlásený k trvalému pobytu A., na uvedenej adrese dlhodobo nebýva a nedisponujú informáciami o jeho rodinných a majetkových pomeroch.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť, alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa sa nemôže zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená, alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedené k náprave, alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z vážnych dôvodov a dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie, alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery, alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2, 3, alebo § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti, alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov, alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje, ústavnú starostlivosť súčasne uloží rodičom, alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že v danom prípade je výchova maloletých detí vážne ohrozená, narušená a rodičia nie sú schopní zabezpečiť riadnu výchovu a starostlivosť o maloleté deti. Z listinných dôkazov mal súd preukázané, že všetky maloleté deti vyrastali v zlom rodinnom prostredí, keď rodičia Q. I.Á. X. B. S. nadmerne požívali alkoholické nápoje a omamné látky, dopúšťali sa priestupkov, nestarali sa riadne o maloleté deti a ich výchovu zanedbávali. Otec detí L. I. L. sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a ani predtým, ako nastúpil výkon trestu odňatia slobody o deti neprejavoval žiadny záujem, bol v podstate bezdomovec. Rodičia sa o deti riadne nestarali, nevedeli ich k tomu, aby školopovinné deti navštevovali školskú dochádzku, neabsolvovali s nimi zdravotné prehliadky, deti najmä maloletý X. S. ol podvýživnený, neboli im zabezpečené základné podmienky pre riadnu výchovu. Deti pred umiestnením do Detského domova A. N. žili s matkou a s jej druhom S. v spoločnej domácnosti v schátralom rodinnom dome, kde užívali jednu miestnosť bez sociálneho zariadenia. Maloleté deti podľa zistenia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen a obecného úradu trpeli hladom, žobrali v dedine, nakoľko v domácnosti sa nenachádzali žiadne potraviny. Často boli odkázané na starostlivosť iných ľudí z rodiny. Hoci matka detí na pojednávaní sľubovala, že sa zmenia pomery, prestane piť a nebude pod vplyvom omamných látok, v konaní bolo zistené, že tieto sľuby nespĺnila, nepodrobila sa liečeniu a aj v súčasnosti sa dopúšťa priestupkov, za ktoré je postihnutá. Okrem toho matka maloletých detí bola odsúdená Okresným súdom Zvolen, bol jej uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov nepodmienečne a aj keď podala proti tomuto trestnému rozkazu odvolanie, začalo sa voči nej ďalšie konanie pod číslom 2T/27/2014 za obžalobu pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže, ktorého sa dopustila voči maloletému Q. S.. Súd mal tak preukázané, že aj keď sa čiastočne bytové podmienky zlepšili, nezlepšili sa natoľko, aby súd mohol návrh na nariadenie ústavnej výchovy zrušiť. Bolo preukázané, že deti ani v súčasnosti nemajú vytvorené vhodné podmienky, domácnosť nie je vybavená sociálnym zariadením, deti nemajú samostatné lôžka, v dome nie je zapojená voda, elektrická energia, do izby domu zateká, nie je dodržiavaná dostatočná hygiena. Ani jeden z rodičov nie je zamestnaný, nemajú teda príjem, z ktorého by mohli zabezpečiť deťom dostatočnú starostlivosť. Pokiaľ matka detí a otec detí B. namietali, že pracovníčka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny je voči nim zaujatá, súd túto námietku považoval za účelovú, nakoľko pravdivosť tvrdení zistených pracovníčkou bola preukázaná aj správou Obecného úradu T., ako aj zo správy Detského domova N..

Takto mal súd preukázané, že v súčasnosti nikto z rodiny nejaví záujem postarať sa o 8 maloletých detí, matka detí Q. I. nie je schopná postarať sa o deti, sama má problémy, dopúšťa sa priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu, dopustila sa trestného činu, za ktoré konanie by mala nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody. Neprestala s požívaním alkoholických nápojov a iných omamných látok. Otec detí B. S. nie je zamestnaný, aj keď si brigádnicke vypomáha, taktiež sa dopustil viacerých priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu. Hoci tvrdil na pojednávaní, že je schopný sám sa postarať o 8 maloletých detí v prípade, ak ich matka nastúpi do výkonu trestu odňatia slobody, súd jeho tvrdeniu neuveril, nakoľko nedokázal zabezpečiť riadnu starostlivosť o deti ani v čase, keď sa o deti staral spolu s družkou Q. I.. Nemá taktiež vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o 8 detí. Pokiaľ ide o otca detí I., tento sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a v súčasnosti teda neprichádza do úvahy, aby sa mohol o maloleté deti starať. Okrem toho ani predtým, kým nenastúpil do výkonu trestu odňatia slobody, nemal vytvorené vhodné podmienky preto, aby o svoje maloleté deti mohol postarať. Takto mal súd preukázané, že výchova detí bola, pokiaľ sa o ne starali rodičia vážne narušená, rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o deti, deti nie je možné zveriť do náhradnej osobnej, alebo pestúnskej starostlivosti, preto súd nariadil u maloletých detí ústavnú výchovu. e

Súčasne zaviazal rodičov prispievať na výživu detí výživné na každé z detí v minimálnom rozsahu 30 % zo sumy životného minima podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine na účet detského domova, v ktorom sa deti nachádzajú.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1, písm. a) O.s.p.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť, alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa sa nemôže zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená, alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedené k náprave, alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z vážnych dôvodov a dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie, alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery, alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2, 3, alebo § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti, alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov, alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje, ústavnú starostlivosť súčasne uloží rodičom, alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v piatich vyhotoveniach (§ 204 ods. 1, prvá veta O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a

exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).

Odvolať proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., t.j.

1. sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov
2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania
3. účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený
4. v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie
5. sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný
6. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom
7. rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát
8. súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav
9. sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali
10. bol odvolacím súdom schválený zmier

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.), t.j.

1. sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

2. má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej

3. odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p.,

4. ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).